

WERKGROEP HET BILDT

GESCHIEDENIS EN ACHTERGRONDEN

In 1974 verscheen er op het Bildt een nieuwe partij: Werkgroep het Bildt. Tot dan toe moest het Bildt het doen met drie gevestigde partijen: CDA (toen nog CDG, een combinatie van ARP en CHU), PvdA en VVD.

De afgelopen ruim dertig jaar heeft WB een rol gespeeld in de Bildtse politiek en het Bildtse bestuur. Die rol wordt gekenmerkt door een 'eigen vooruitstrevende kijk' op de Bildtse samenleving.

In dit artikel wordt de geschiedenis van Werkgroep het Bildt beschreven. Voor de liefhebber, voor de nieuwsgierige, voor iedereen: ter lering en vermaak!

INHOUD

1. 1974 – Oprichting Werkgroep het Bildt Pagina 3
 - 1.1. De start.
 - 1.2. Waarom Werkgroep het Bildt?
 - 1.3. De mensen `van het eerste uur`.

2. Achtergronden en Programma. Pagina 6
 - 2.1. Belangrijke kenmerken
 - 2.2. Programma`s

3. Tien verkiezingen. Pagina 10
 - 3.1. Van `niets naar iets`.
 - 3.2. Gestage groei: 1, 2, 3, 4
 - 3.3. In vogelvlucht: WB in raad en college van B.&W.
 - 3.4. Het College van B. &W.

4. Belangrijke onderwerpen. Pagina 14
 - 4.1. Natuur en milieu
 - 4.1.1. Het Wad
 - 4.1.2. De Blikvaart e.o.
 - 4.1.3. De Bildtdiken
 - 4.1.4. Milieu
 - 4.2. Ruimtelijke Ordening
 - 4.2.1. Buitengebied
 - 4.2.2. Dorpen en Diken
 - 4.2.3. Kassen
 - 4.3. Kwaliteit van de samenleving
 - 4.3.1. Taal en Cultuur
 - 4.3.2. Welzijn
 - 4.3.3. Sport
 - 4.3.4. Onderwijs
 - 4.4. Andere onderwerpen
 - 4.4.1. Belastingen
 - 4.4.2. `t Bildt `t Bildt

5. Dames en heren van stand Pagina 21
 - 5.1. `VIP`- WB`ers.
Louwina van Noord, Aaltsje Stap,
Atje Tadema, Boukje Tol,
Henk Hornstra, Sydo de Jong,
Frans van der Mossel, Dick Nauta,
Rein Postma.

6. Toekomst - haalt WB 2015? Pagina 22

1. OPRICHTING WERKGROEP HET BILDT IN 1974.

1.1. DE START.

Voor het eerst werd er over de oprichting van een nieuwe partij op het Bildt gesproken in 1973. Het zal eind 1973 geweest zijn toen Albert Ferwerda, Leendert Ferwerda en Henk Hornstra bij elkaar kwamen. Min of meer toevallig. Het gesprek ging in ieder geval over twee onderwerpen: Kattenburg en Noord Friesland Buitendijks. Deze beide onderwerpen bepaalden in die tijd min of meer het gesprek van de dag.

*** Bij de start in 1974 gebruikte Werkgroep het Bildt bovenstaand logo. een compilatie van een W en de 4 van Lijst 4.

1.2. WAAROM WERKGROEP HET BILDT?

Kattenburg was een groepje arbeiderswoningen op wat nu Kattenburg heet in St.-Anne. De vervallen huisjes waren aan een forse opknappbeurt toe of rijp voor de sloop. Een drietal mensen zette zich met hulp van anderen in voor het behoud van Kattenburg: Anne Tienstra, Wim Feenstra en Henk Hornstra.

Anne Tienstra had als directeur van de Woningstichting Noordwest Friesland contacten met architect Cremer uit Groningen. Er werd een prachtig plan gemaakt voor restauratie van Kattenburg, er waren gegadigden om er te wonen en er kwam ook steun uit de bevolking voor het behoud.

Maar de raad van het Bildt wilde er niet aan: 'Plat dat spul!', vond Tjibbe Ferwerda namens de CDG-fractie (later CDA). Ook van de PvdA en VVD kreeg het restauratieplan geen steun. Een veel gehoord 'argument' tegen restauratie was dat de huisjes herinnerden aan beroerde sociale omstandigheden. Kattenbrug was een van de redenen voor de oprichting van Werkgroep het Bildt: stop de sloop van beeldbepalende en karakteristieke panden!

Kattenburg werd gesloopt.

Een ander onderwerp dat jaren lang het debat beheerste, was de kwestie van de inpoldering van een deel van de Waddenzee, Noord-Friesland Buitendijks: plan D (inpoldering) of plan A (de bestaande dijk op deltahoogte). Ook hierover bestond in de raad van het Bildt unanimititeit: CDG, VVD en PvdA, het maakte niet uit, de complete raad was voor inpoldering, voor plan D.

*** Werkgroep het Bildt geeft een antal keren per jaar INFO uit, het informatieblad van WB.

1.3 DE MENSEN.

Genoemde twee onderwerpen maakten dat er bij een groep mensen de behoefte ontstond om een ander geluid te laten horen. Werkgroep het Bildt werd geboren.

Bewust werd niet gekozen voor de naam Gemeentebelangen. In Fryslân waren meerdere partijen Gemeentebelangen maar die hadden meestal een rechts en conservatief profiel.

Er werd een programma opgesteld waarin naast de genoemde onderwerpen (behoud van natuur en landschap, behoud van karakteristieke bebouwing en historisch gegroeide dorpsgezichten) ook plaats was voor een accent op handhaving van de leefbaarheid van de dorpen met b.v. evenredige verdeling van woningbouw.

De lokale partij was echter te laat voor de registratie van de naam! De consequentie was dat op het formulier voor de verkiezingen en ook op de verkiezingsbiljetten de naam niet boven de lijst kwam, daar stond alleen een 4: Lijst 4.

Als Lijst 4 haalde Werkgroep het Bildt 340 stemmen – ruim 7% -, genoeg voor een (rest)zetel. Deze zetel in de raad van het Bildt werd bezet door Henk Hornstra, toen 24 jaar oud, lijsttrekker van Lijst 4.

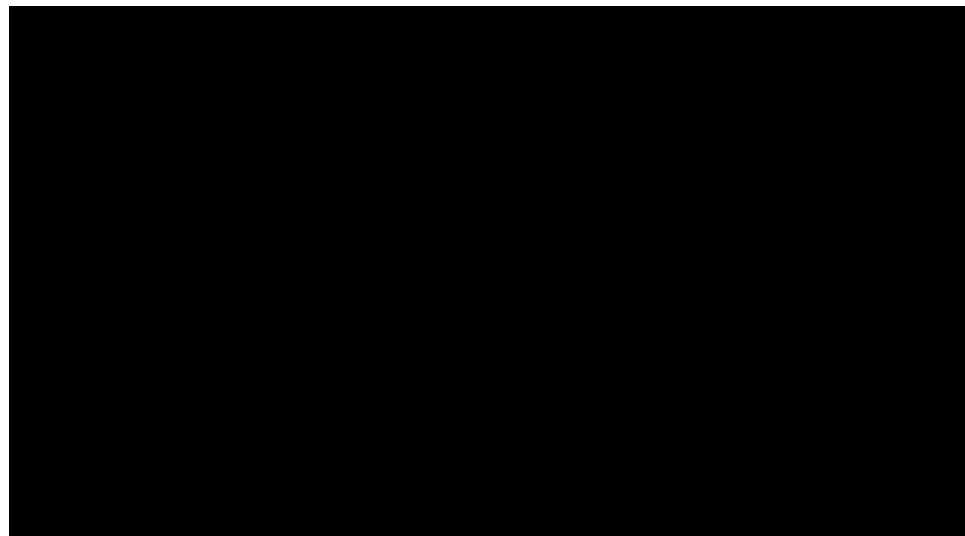
Bij de verkiezingen van 1974 stond Henk Trul, hoofd van de lagere school in Froubuurt, op nummer twee. Leendert Ferwerda stond niet op de lijst omdat zijn vader (Tjibbe Ferwerda) namens de christen democraten in de raad zat. En vader en zoon in de raad was niet toegestaan.

Uitslag gemeenteraadsverkiezingen 1974.
(zoals vermeld in de Bildtse Post)

	St.-A dorp I	St.-A dorp II	St.-A OBD III	St.-J dorp IV	St.-J OBD V	Vr.p. VI	OBZ VII	Totaal	Perc.
1. CDG	396	558	306	252	54	175	357	2.098	45.49
2. PvdA	295	298	48	500	208	74	108	1.531	33.19
3. VVD	92	169	47	128	87	68	52	643	13.94
4. Werkgroep het Bildt	40	105	21	56	11	45	62	340	7.38
Totaal	823	1.130	422	936	360	362	579	4.612	100

Voor WB betekende dit per dorp de volgende percentages:

St.-Anne	- 7.42%	St.Jabik OBD	- 3.05%
Nij Altoenae e.o. – SA OBD	- 4.98%	Froubuurt	- 12.43%
St.-Jabik – dorp	- 5.98%	Ouwe-Syl	- 10.71%

*** De eerste acht kandidaten van WB voor de verkiezingen van 1978. Van links naar rechts: Atje Tadema, Auke Grond, Henk Hornstra, Dick Nauta, Albert Ferwerda, Boukje Luinstra, Henk Trul en Jellie Postma.

Zowel bij de verkiezingen van de gemeenteraad in 1974 als in 1978 was Henk Hornstra lijsttrekker voor Werkgroep het Bildt. Beide keren haalde Werkgroep het Bildt één zetel. Andere namen op de kandidatenlijsten van 1974 en 1978 waren onder meer:

2. Connie Gieliet, Froubuurt.
3. Joan Klein, St.-Anne.
4. Dirk Boersma, Ouwe-Syl.
5. Laura Hofstra, St.-Jabik.
6. Gerard Slootstra, Froubuurt.
7. Baukje Luinstra, Westhoek.
8. Atje Tadema, Froubuurt.
9. Auke Grond, Ouwe-Syl.
10. Norbert van der Hoek, Ouwe-Syl.
11. Henk Trul, Froubuurt.
12. Reina Mulder, Ouwe-Dyk.
13. Jellie Postma, St.-Anne.
14. Andries Hogenhuis, Ouwe-Syl
15. Sytse Buwalda, Ouwe-Dyk.
16. Dick Nauta, St.-Anne.
17. Albert Ferwerda, St.-Anne.

Tijdens die eerste verkiezingen in 1974 deed zich nog een opvallend fenomeen voor op het Bildt. Vooral de CDG was beducht voor de nieuwe partij Werkgroep het Bildt. De onrust in het CDG werd zo groot dat er een voorkeursactie werd gestart voor Klaas Tuinstra uit St.-Anne, die een onverkiesbare plek innam op de lijst van de CDG. Zeker voor die tijd was dit een `ongehoorde actie` die natuurlijk ten koste zou gaan van iemand hoger op de CDG-lijst dan Klaas Tuinstra. De voorkeursactie slaagde voor de helft: geslaagd omdat Klaas Tuinstra ongeveer evenveel voorkeursstemmen kreeg als Werkgroep het Bildt totaal. Niet geslaagd omdat door de voorkeursactie niet werd voorkomen dat Werkgroep het Bildt in de Bildtse raad kwam. Klaas Tuinstra kwam in de raad (in plaats van de heer Halma van Ouwe-Syl). Uit allerlei reacties bleek dat lang niet iedereen bij de CDG blij was met de komst van Tuinstra.

De Bildtse raad bestond vanaf 1974 uit vier partijen: CDG (6), PvdA (4), VVD (2) en Lijst 4, Werkgroep het Bildt (1).

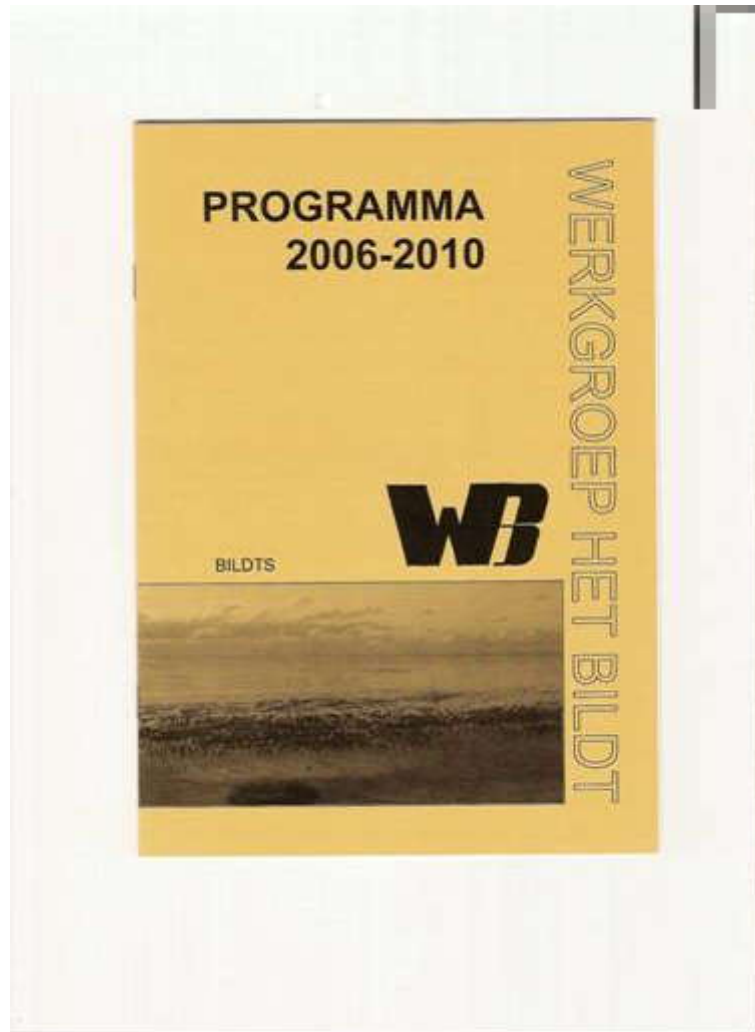
In een opzicht was dit een historische uitslag: het CDG verloor in 1974 door de komst van WB haar absolute meerderheid in de Bildtse raad.

2. ACHTERGRONDEN EN PROGRAMMA'S.

Werkgroep het Bildt heeft op meerdere terreinen een voortrekkersrol gespeeld. Zo ook met een politiek programma.

In 1974 had geen van de partijen een politiek programma. Kennelijk was het zo vanzelfsprekend wat de partijen wilden dat aan een programma geen behoefte was. In 1978 was dat anders: toen had elke partij een programma!

Het eerste programma van Werkgroep het Bildt bestond uit twee A4-tjes. Later werd dat een 'programmaboekje', waarin alle relevante onderwerpen aan de orde kwamen en waarin werd aangegeven welke koers Werkgroep het Bildt wilde varen.

*** Het programmaboekje van Werkgroep het Bildt 2006-2010. WB brengt het programma in drie talen uit: Bildts, Frysk en Nederlands.

2.1 BELANGRIJKE KENMERKEN.

Sinds de oprichting in 1974 heeft Werkgroep het Bildt tien maal meegedaan aan de gemeenteraadsverkiezingen en dus ook een tiental programma's opgesteld. Kort door de bocht kan worden gesteld dat voor Werkgroep het Bildt de afgelopen ruim 30 jaar drie basisbegrippen centraal hebben gestaan: solidariteit, duurzaamheid en rechtvaardigheid.

Naast deze uitgangspunten is het lokale karakter voor Werkgroep het Bildt een 'handelsmerk' geweest: WB als gemeentelijke partij. Het karakter van de lokale partij is altijd consequent vastgehouden. Zo heeft WB zich bijvoorbeeld om meerdere redenen nooit aangesloten bij de Federatie van Gemeente Belangen in Fryslân. Een van de redenen was en is dat een lokale gemeentelijke partij zich niet provinciaal moet organiseren en zeker niet mee moet doen aan provinciale verkiezingen.

Tenslotte wordt uit de programma's van WB duidelijk dat de partij een progressief en vooruitstrevend karakter heeft. Dit in tegenstelling tot veel gemeentelijke, lokale partijen, die vaak behoudend zijn, soms zelfs min of meer rechts.

2.2. PROGRAMMA'S.

Het is natuurlijk niet doenlijk om de complete programma's in dit historische kader te bespreken. Vanaf 1974 is er evenwel een duidelijke 'rode en groene lijn' te ontdekken in de WB-programma's.

- Aandacht voor natuur, milieu en landschap.
- Aandacht voor een sociaal beleid.
- Aandacht voor ontwikkeling van alle dorpen.
- Aandacht voor onderwijs.
- Aandacht voor kwaliteit van de gemeentelijke democratie.

De programma's van WB hebben sinds 1998 een motto, een soort 'samenvattende' slogan. Zo heette het in 1998 "'n Wiidse Blik", in 2002 "Kieze is 'n Kûnst" en in 2006 "Nij Perspektyf".

*** Verkiezingsaffiche 1998.

3. TIEN VERKIEZINGEN.

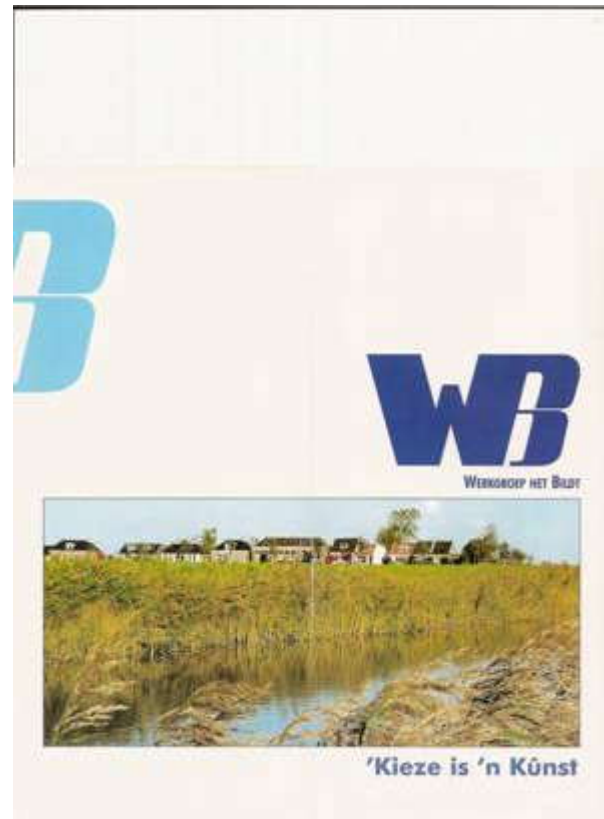
Sinds de oprichting in 1974 deed Werkgroep het Bildt mee aan 10 verkiezingen voor de gemeenteraad. Die gemeenteraadsverkiezingen vonden plaats in 1974, 1978, 1982, 1984, 1986, 1990, 1994, 1998, 2002 en 2006.

Een nadeel voor een lokale partij is dat de stemmers altijd moeten wisselen van partij: landelijk en provinciaal kan men uiteraard niet op Werkgroep het Bildt stemmen, dat kan alleen gemeentelijk. Misschien is dit nadeel voor een aantal mensen ook wel een voordeel.

Bij verkiezingen voor de gemeenteraad bestond voor Werkgroep het Bildt om de hiervoor genoemde reden de noodzaak om door middel van een stevige verkiezingscampagne bij de kiezer in beeld te komen.

Bij gemeenteraadsverkiezingen stelt WB een drietal commissies in: een Commissie Lijst verzorgt een voorstel voor de kandidatenlijst, een Commissie Programma zorgt voor een concept programma en een Commissie Campagne is verantwoordelijk voor een aansprekende campagne.

Met vlaggen, folders, advertenties en ludieke acties slaagde de campagnecommissie er bij elke verkiezing weer in Werkgroep het Bildt over het voetlicht te brengen

*** Folder 2002.

3.1. VAN NIETS NAAR IETS.

Voor 1974 bestond de Bildtse raad uit CDG – ARP en CHU – (voorloper van het CDA), de PvdA en de VVD. Er was weinig verschil van mening.

In de zestiger jaren was ook de CPN (Communistische Partij Nederland) in de Bildtse raad vertegenwoordigd met als legendarisch raadslid Sierd Tuinstra. Toen was er wel discussie!

Met de komst van Werkgroep het Bildt in 1974 kwam er ook weer `leven in de brouwerij`.

WB moest uiteraard vanuit het niets beginnen. Het had naar de opvatting van de `mensen van het eerste uur` geen zin aansluiting te zoeken bij bestaande landelijke of provinciale partijen omdat de kans op een zetel daarmee bij voorbaat uiterst klein werd ingeschat.

Dit was een belangrijke reden om een lokale, gemeentelijke partij op te richten, een partij die zich richtte op de gemeentelijke problematiek.

Deze opzet slaagde: Werkgroep het Bildt behaalde in 1974 direct een zetel in de Bildtse raad. De jaren daarna werd er gewerkt aan verdere opbouw van de partij.

3.2. GESTAGE GROEI.

De resultaten van de tien verkiezingen van Werkgroep het Bildt laten eigenlijk steeds een gestage groei zien. Alleen in 2006 stabiliseerde de partij zich op ruim 25% van de stemmen. De start in 1974 was goed: de nieuwkomer WB kwam met een zetel in de Bildtse raad. De jaren daarna kon WB bij elke verkiezing een gestage groei noteren.

Een (groot) verschil met andere lokale partijen was dat WB bij geen enkele verkiezing een enorme 'groei' heeft gekend. In andere gemeenten deed dat verschijnsel zich wel voor. Alleen in 1994 haalde WB een verrassend goede uitslag door in een keer van ongeveer 16% van de stemmen naar ongeveer 24% te springen. In de jaren daarna herhaalde WB bij verkiezingen een uitslag van rond een kwart van de stemmen.

In de jaren daarna, met de verkiezingen van 1998, 2002 en 2006 bleef Werkgroep het Bildt wel een beetje groeien maar dat ging dan elke keer om een paar procenten.

Naast het feit dat de groei er natuurlijk ook een keer uit is, moet hier ook worden vermeld dat WB na de verkiezingen van 1994 vertegenwoordigd was in het College van B.&W.

De praktijk leert dat partijen die verantwoordelijkheid nemen vaak wat minder populair bij de kiezers worden.

• een rechtvaardige verdeling van lasten; de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.

• levende dorpen in een open landschap.

• veel aandacht voor natuur en milieu.

• het betrekken van de bevolking bij het beleid door goede informatie, overleg en samenspraak.

• eigentijds onderwijs met goede voorzieningen.

• behoud van de gemeente het Bildt; geen herindeling.

• samenwerking binnen en buiten de gemeente.

• versterking van het streekeigen karakter en de verscheidenheid van cultuur (waaronder taal) en cultuurhistorie.

• veel aandacht voor verkeersveiligheid.

• behoud en versterking van de voorzieningen in de dorpen (o.a. door een rechtvaardige verdeling van de woningbouw).

• extra aandacht voor de kwaliteit van het Bildtse landschap.

• versterking van voorzieningen voor jongeren.

• een sportbeleid dat is gericht op samenwerking, op goede accommodaties én versterking van deelname van jongeren.

De kandidaten van Werkgroep het Bildt.

Er zitten nu vier Werkgroep het Bildt-raadsleden in de raad van het Bildt. Met de nieuwe kandidatenlijst voor de periode 2002-2006 presenteert Werkgroep het Bildt een mix tussen ervaring en nieuw elan. Werkgroep het Bildt en de kandidaten staan voor opbouwend kritisch en voor consequent beleid. Ze hebben oog voor kwaliteit van de samenleving.

Opnieuw is Henk Hornstra voor Werkgroep het Bildt kandidaat-wethouder voor de komende raadsperiode 2002-2006.

1. Henk Hornstra, St.-Anne, -Wethouder.
2. Ate Tadema, Froubuurt, -Raadslid.
3. Frans van der Mossel, Froubuurt, -Raadslid.
4. Boukje Tol, Minnertsgea, -Lid commissie Welzijn & Sport.
5. Dick Nauta, St.-Anne, -Raadslid.
6. Sydo de Jong, St.-Anne, -Lid commissie Algemene Zaken & Financien.
7. Geert Faber, Minnertsgea.
8. Dirkje Dijkstra, Ouwe-Syl.
9. Johanna Elings, St.-Jabik.
10. Reinoud Huldert, Ouwe-Dyk, St.-Jabik.
11. Hette Madhuizen, Minnertsgea.
12. Rein Postma, St.-Anne.
13. Andries Hogenhuis, St.-Jabik.
14. Gege van der Mossel, Minnertsgea.
15. Jan van Beelen, St.-Anne.
16. Geke Visser, Ouwe-Dyk, St.-Anne.

*** Folder uit 2002..

3.3. IN VOGELVLUCHT – WB IN DE RAAD EN B.& W.

De globale resultaten van WB op een rij:

JAAR	PERCENTAGE	ZETELS	BIJZONDERHEDEN
1974	ruim 7%	1 zetel	Raadslid WB - Henk Hornstra. In de raad van het Bildt waren 13 zetels te verdelen. WB haalde een restzetel.
1978	ruim 10%	1 zetel	Raadslid WB - Henk Hornstra. De ruim 10% was net niet genoeg voor een tweede zetel.
1982	ruim 12%	2 zetels	Raadsliden WB - Henk Hornstra en Atje Tadema Na acht jaar eenmansfractie werd het zeteltal van WB verdubbeld naar twee. Atje Tadema werd raadslid.

*** Kandidatenlijsten 1983.

In 1983 kreeg WB opnieuw 2 zetels. Raadsleden WB - Henk Hornstra en Atje Tadema. Als gevolg van de gemeentelijke herindeling (Minnertsgea kwam bij het Bildt) werden er tussentijdse verkiezingen gehouden. WB bleef qua percentage gelijk: in Minnertsgea stemde men vrij massaal op de FNP. WB won op het `oud` Bildt, maar kreeg in Minnertsgea met 3% (toen nog) weinig steun.

1986 ruim 12% 2 zetels Raadsleden WB - Henk Hornstra en Atje Tadema
Opnieuw gestage groei, maar nog geen derde zetel. In 1986 deed ook de lijst `Frije Bilkerts` met Leendert Ferwerda een gooi naar een zetel. Dat mislukte: 1,5% van de stemmen.

1990 bijna 17% 2 zetels Raadsleden WB - Henk Hornstra en Dick Nauta.
Weer twee zetels. Wisseling van de wacht: Dick Nauta voor WB in de raad.

<p>de Vries, Hant Minnertsgea</p> <p>Tijpkema geb. de Vries, Sjoerdje Oudekerkdyk</p> <p>de Vries, Jouke-Douwe St. Annaparochie</p> <p>Wijlenga geb. Rietema, Klaske St. Annaparochie</p> <p>Ruizema, Geake Minnertsgea</p> <p>de Haan geb. de Vries, Popkje St. Annaparochie</p> <p>Kuk, Dirk St. Annaparochie</p> <p>Veenstra, Wilhelms-Elsje Vuurwerkparochie</p> <p>Jooistema, Sijbe Minnertsgea</p> <p>Brandma, Teake St. Annaparochie</p> <p>Andrijs, Klaas-Ewert Minnertsgea</p>	<p>van Raaij geb. Boonstra, Gerretje St. Jacobuskerke</p> <p>van Raaij geb. Terpstra, Elizabeth St. Jacobuskerke</p> <p>Stalvenberg, Hendrik Cornelis Minnertsgea</p> <p>Bokema geb. Klaver, Anje Aukje St. Jacobuskerke</p> <p>Kramer, Sijke St. Annaparochie</p> <p>Boema, Jelle St. Annaparochie</p> <p>Tienstra, Anne St. Annaparochie</p>	<p>Vogel, A. (Annie) St. Jacobuskerke</p> <p>van der Meul, F. (Frens) Minnertsgea</p> <p>Suwelds, S.H. (Sylta) Vuurwerkparochie</p> <p>Kuiper, J. (Jappie) Oudekerkdyk</p>	<p>Friling, D.J. St. Annaparochie</p> <p>Postma, G.G. St. Annaparochie</p> <p>Hoekstra, R.R. St. Jacobuskerke</p> <p>Siderus, B. Oudekerkdyk</p> <p>Kingma, H.T. St. Jacobuskerke</p>
---	--	--	---

*** Kandidatenlijsten 1998.

1994	bijna 25%	3 zetels	Raadsleden WB - Henk Hornstra, Dick Nauta en Rein Postma ('94 - '96); Atje Tadema verving Rein Postma van '96 - '98 Een belangrijke doorbraak: WB won de verkiezingen en een zetel. Henk Hornstra werd wethouder en schoof dus door naar het college van B.&W.
------	-----------	----------	---

In 1998 haalde WB ruim 26% van de stemmen, 4 zetels. Raadsleden voor WB werden Henk Hornstra, Atje Tadema, Dick Nauta en Frans van der Mossel. Henk Hornstra werd opnieuw wethouder.

*** Nieuwjaarsadvertentie in de Bildtse Post met een knipoog naar de verkiezingen van 1998.

2002	ruim 27%	4 zetels	Raadsleden WB - Henk Hornstra, Atje Tadema, Frans van der Mossel, Sydo de Jong en Boukje Tol. Het jaar 2002 kenmerkte zich door de invoering van het dualisme. De Bildtse raad blijft bestaan uit tot 15 zetels. Henk Hornstra bleef wethouder en `zijn` raadszetel werd ingenomen door Boukje Tol. Per 2002 bezette WB dus vier raadszetels.
------	----------	----------	---

2006	ruim 27%	4 zetels	Raadsleden WB - Henk Hornstra, Boukje Tol, Frans van der Mossel en Sydo de Jong. In 2006 opnieuw een goede verkiezingsuitslag voor WB. De besprekingen over een nieuw college verliepen voor WB echter slecht: PvdA (grote winnaar van 2006) en CDA leverden de nieuwe wethouders voor het college van B. & W. Henk Hornstra werd ziek en gaf zijn raadszetel op. De vierde zetel van WB werd per september 2006 ingenomen door Louwina van Noord.
------	----------	----------	---

3.4. COLLEGE VAN B. & W.

Henk Hornstra heeft 12 jaar deel uitgemaakt van het college van B. & W. In die periode heeft hij steeds dezelfde portefeuilles gehad: Sport, Welzijn en Onderwijs. In 2002 werd zijn portefeuille uitgebreid met Milieu en Natuur & Landschap.

Vooraf dat laatste was van belang omdat in de periode 2002 – 2006 een nieuw bestemmingsplan buitengebied werd opgesteld. Voor WB was en is van belang dat er extra aandacht kwam voor natuur en landschap naast de economische factor landbouw.

4. BELANGRIJKE ONDERWERPEN.

Ruim 30 jaar WB-gemeentepolitiek houdt uiteraard ook in dat er bepaalde onderwerpen zijn waarvoor Werkgroep het Bildt zich bijzonder heeft ingezet. Onderwerpen die passen bij `het profiel` van Werkgroep het Bildt.

In het kader van dit `historisch overzicht` beperken we ons tot een paar in het oog springen onderwerpen.

4.1. NATUUR EN MILIEU.

Vanaf de start van WB is natuur en milieu een in het oog springend programmapunt geweest. Sommigen beweerden zelfs dat WB een soort `one issue` partij was met als enige speerpunt natuur en milieu. Dit was een foute veronderstelling, omdat WB ook duidelijk oog had en heeft voor andere zaken, zoals uit dit hoofdstuk zal blijken.

4.1.1. Het Wad.

In de programma's van WB stond vanaf het begin het streven van het behoud van de natuurwaarden van het Wad.

Het Bildt heeft als kustgemeente een speciale verantwoordelijkheid voor het deels op zijn grondgebied aanwezige internationale natuurgebied.

De aanwezigheid van het Wad was zelfs een van de redenen voor oprichting van WB in 1974. Toen was er op het Bildt (en in heel Fryslân) een felle discussie gaande over het zogenoemde plan D – inpoldering van 4.000 hectare Noord Fryslân Buitendijks.

In de raad van het Bildt stond WB alleen in de opvatting dat de inpoldering niet door moest gaan en de bestaande zeedijk zou moeten worden verhoogd tot deltahoogte – het zogenoemde plan A.

Uiteindelijk is ook besloten tot de uitvoering van plan A. Het buitendijks gelegen gebied wordt sinds midden negentiger jaren grotendeels beheerd door It Fryske Gea.

In de Bildtse raad waren aanvankelijk CDG, PvdA en VVD voor inpoldering. In de loop van de tijd is de PvdA van standpunt veranderd en was het CDA (het CDG was ondertussen CDA geworden) verdeeld over het plan.

Ook bij andere besluiten is het Wad geregeld in beeld. Genoemd kunnen worden de PKB's (Planologische Kern Beslissingen) en het voorstel om het Waddengebied te promoveren tot Werelderfgoed. Tijdens de discussies over Waddenzaken blijkt meestal dat CDA en VVD een blok vormen tegen maatregelen die ten goede komen aan de natuur. WB vindt meestal in de PvdA een partner voor bescherming van de natuurwaarden van de Wadden.

4.1.2. De Blikfaart en omgeving.

Ten zuiden van St.-Anne en St.-Jabik liggen een drietal bescheiden natuurgebiedjes van Staatsbosbeheer. Deze natuurgebiedjes zijn niet met elkaar verbonden. Door de gebiedjes met elkaar te verbinden kunnen de natuurwaarden sterk verbeteren.

De komende tijd doet de gelegenheid zich voor om dit te realiseren. Zowel in de plannen voor het bevaarbaar maken van de Elfstedenroute als in het niek gebied ar wordt aaneenschakeling van de drie natuurterreinen mogelijk.

WB heeft zich hier sterk voor gemaakt.

4.1.3. De Bildtdiken.

De Bildtdiken vormen samen met het omliggende gebied een voor Neder uniek M scha Het M redelijk gaaf en `verraadt` heel duidelijk zijn eigen geschiedenis: gevormd door inpolderi agrarische bebok ng en kavelstructuur en de typische a ok ng aan de noordzijde van de dijk. Dit moet als een geheel worden gezien.

*** Als motto voor het programma van 1998 werd gekozen voor "'n Wiidse Blik'" een verwijzing naar het open Bildtse M scha

Reeds in het programma van WB in 1974 werd gepleit voor `de a herming en h having van historisch gegroeide dorps- en streekgezichM`. De Bildtdiken vallen daar zeker onder.

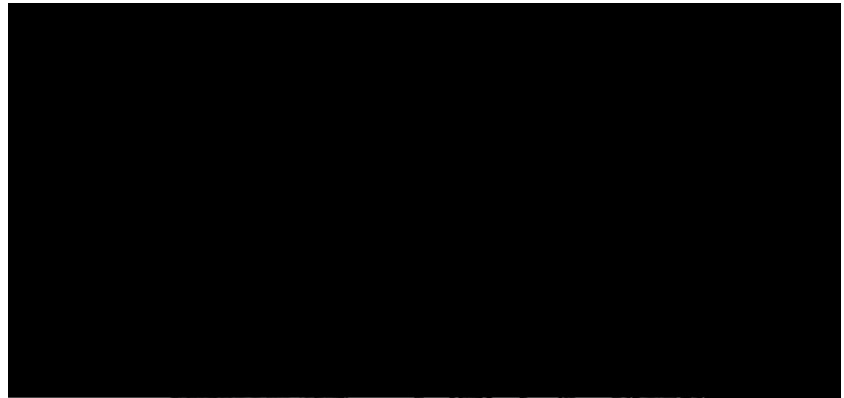
Bij de opstelling van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied is opnieuw geattendeerd op het bijzondere Bildtdiken-landschap. De bedoeling is dat in genoemd bestemmingsplan de Bildtdiken een speciale bescherming krijgt.

Het gaat er volgens WB om de balans te vinden tussen enerzijds de beschermwaardigheid van de Bildtdiken en omgeving en anderzijds het doorgaan van de mogelijkheden van agrarische en andere economische activiteiten. In de 'voorloper' van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied, de zogenoemde Nota van Uitgangspunten, is dit ook zo vermeld.

4.1.4. Milieu.

Milieubeleid van een gemeente is voor een groot deel afhankelijk van het beleid van het rijk en de provincie op dit terrein. Anders gezegd: een gemeente heeft niet veel mogelijkheden voor eigen invulling. Ondanks dat kan een gemeente wel eigen accenten leggen, dan komt de politieke wil om de hoek!

WB heeft altijd extra aandacht gegeven aan het beleid van de gemeente met betrekking tot het milieu, ook in tijden dat het milieu 'uit' was.

5 Dick Nauta 6 Spaldyde Jong 7 Geert Faber 4 Beukje Tol
St.-Anne St.-Anne Missetjeugd Missetjeugd 'n kùnst
2 Arie Talsma 1 Henk Hartman 3 Frans v.d. Meuel
Fruubart St.-Anne Fruubart

*** Advertentie 2002.

In de tachtiger jaren heeft WB een nota uitgegeven met als titel 'Doe mee(r) met minder afval'. In die notitie werden allerlei maatregelen voorgesteld die zouden kunnen leiden tot minder afval.

Uit die tijd stamt het voorstel om verenigingen in te schakelen bij de inzameling van oud papier en glas om de verenigingspot te spekken: een prima vorm van symbiose, de gemeenschap heeft voordeel van de gescheiden inzameling en de vereniging uiteraard een financieel voordeel. Deze vorm van 'gescheiden inzameling' van glas en papier bestaat nog steeds.

4.2. RUIMTELIJKE ORDENING.

4.2.1. Buitengebied.

Elke plattelandsgemeente, dus ook het Bildt, beschikt naast de bestemmingsplannen voor de dorpen ook over een bestemmingsplan voor het buitengebied, alle gebied buiten de bebouwde kommen. Elk bestemmingsplan beschrijft in feite de rechten en plichten van bewoners en de overheid.

WB heeft altijd veel belang gehecht aan de kwaliteit van het bestemmingsplan buitengebied. In dat bestemmingsplan dient ruimte te worden gegeven aan de agrarische sector (het Bildt is immers een plattelandsgemeenten) en tegelijkertijd aandacht te zijn voor andere functies van het buitengebied, natuur en het agrarische landschap.

Het Bildt is toe aan een nieuw bestemmingsplan buitengebied, het 'oude' plan is meer dan twintig jaar oud en dus gedateerd.

In de jaren 2002 – 2006 is een start gemaakt met de opzet van een nieuw bestemmingsplan buitengebied. De gemeenteraad zal in de periode 2006 – 2010 het nieuwe plan moeten vaststellen. Tijdens de voorbereiding in de periode 2002 – 2006 zijn een paar belangrijke uitgangspunten vastgesteld:

Het ruime en open karakter van het Bildt moet worden veiliggesteld.

Dit betekent dat in het bestemmingsplan bijvoorbeeld moet worden opgenomen dat in het buitengebied zo weinig mogelijk nieuwe bebouwing komt. In de gevallen dat dat toch gewenst is kan het alleen gaan over agrarische bebouwing met een 'zware' procedure.

Speciale aandacht wordt gegeven aan behoud en versterking van het landschap, onder meer ook voor het gebruik van leegkomende boerderijen. Het buitengebied is in die visie alleen bedoeld voor agrarische activiteiten en natuur.

Speciale aandacht voor de Bildtdijken. Zie ook 4.1.3.

Geen nieuwe wegen over nieuwe trajecten.

Het opnieuw vastleggen van agrarische bouwpercelen, waarbij rekening wordt gehouden met bestaande rechten.

Sinds 2006 wordt er gesproken over de mogelijke aanleg van nieuwe landbouwwegen tussen de Middelweg en de Ouwe-Dyk als een antwoord op de schaalvergroting in de landbouw en een oplossing van onder meer verkeersproblemen op Ouwe-Dyk.

WB heeft steeds duidelijk gemaakt dit een slecht plan te vinden omdat het in strijd is met de wens tot behoud van het open Bildtse landschap en ook met de wens het bestaande karakter van de Bildtdijken te behouden. Bovendien is het plan geen oplossing van de verkeersproblematiek van de Ouwe-Dyk en ook niet voor de landbouw.

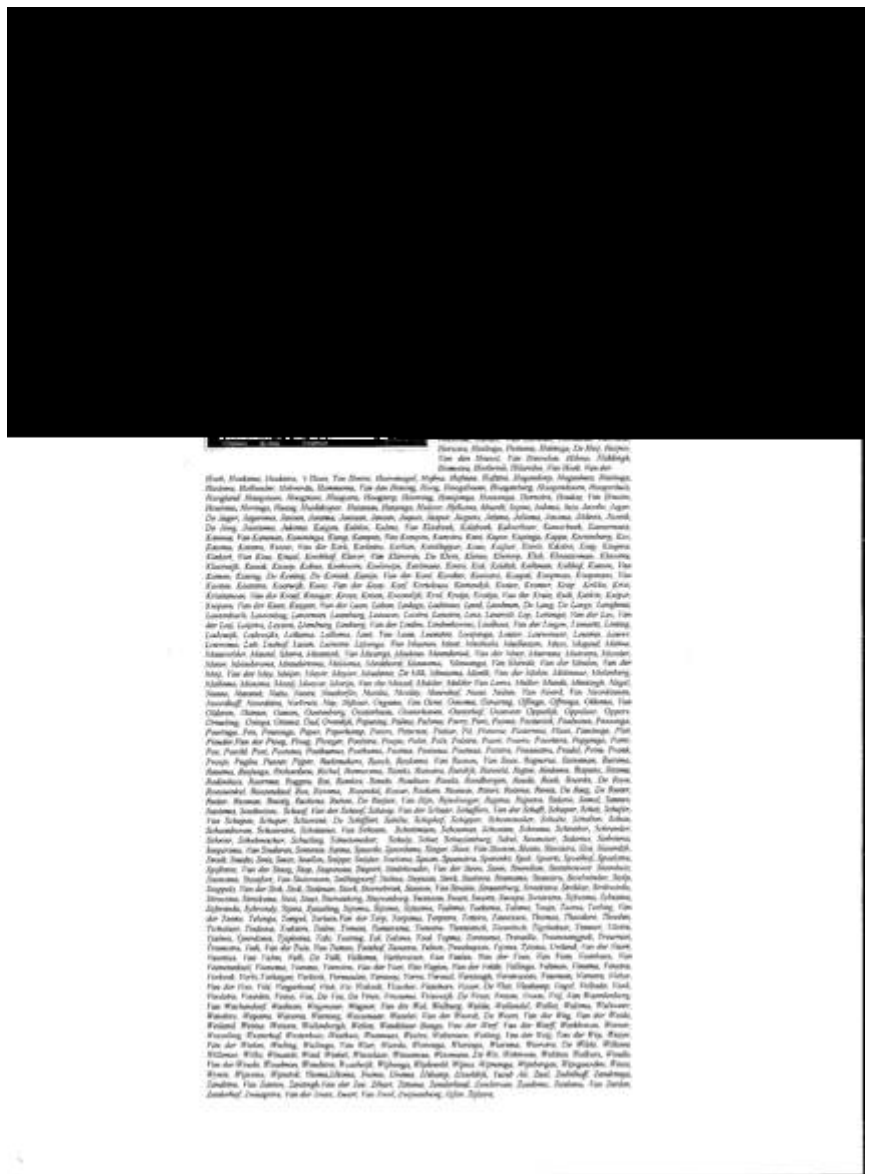
4.2.2. Dorpen en Dijken.

In gemeenten als het Bildt wordt veel aandacht gegeven aan de positie van de verschillende dorpen. Dit wordt vaak aangeduid met de term leefbaarheid.

Bij de invulling van die term gaat het om de beschikbaarheid van voorzieningen: basisonderwijs, sportvoorzieningen, welzijnsvoorzieningen en zo meer.

Voor elk dorp is het van levensbelang dat het beschikt over een aantal basisvoorzieningen om op die manier het leefklimaat in een dorp voor jong en oud op een goed niveau te houden. Bij aard en schaal passende voorzieningen kunnen een bijdrage leveren aan een gezonde leeftijdsopbouw van het dorp.

Om het voorzieningenniveau op peil te houden is voor een dorp vaak een bijzondere opgave en heeft een directe relatie met het gemeentelijke dorpenbeleid. Van doorslaggevend belang is het dorpenbeleid dat is vertaald in de bestemmingsplannen: woningbouw, voorzieningen op het terrein van sport en welzijn, verkeer en zo voort.

***** Advertentie van
Werkgroep het Bildt
in 2002 met alle op het
Bildt voorkomende
namen: “Jim hoeve
niet allegaar WB te
stemmen!”**

WB heeft steeds een beleid voorgestaan dat gericht was op decentralisatie. Anders gezegd: bij de ontwikkeling van het Bildt moet er voor worden gezorgd dat alle dorpen de kans krijgen zich te ontwikkelen en te werken aan de handhaving van (draagvlak voor) voorzieningen. Daarvoor is het onder meer nodig dat er een evenredige verdeling is voor woningbouw om op die wijze het genoemde draagvlak voor onder meer de basisschool te handhaven.

St.-Anne is door de provincie aangewezen als `regionaal centrum`. Dit betekent voor het gemeentelijke beleid een zogenoemde `plus` voor St.-Anne als het gaat om woningbouw.

Al sinds de oprichting van WB heeft de partij speciale aandacht gehad voor de Bildtdiken. De Bildtdiken zijn speciaal als woon- en werkgebied en hebben ruimtelijk gezien een heel eigen karakter. Om deze reden dringt WB er al langere tijd op aan (ruimtelijk) beleid te ontwikkelen waardoor de specifieke kwaliteiten van de Bildtdiken worden behouden.

4.2.3. Kassen.

Bij Berlikum is in de loop van de jaren een fors kassengebied ontstaan. Eind van de negentiger jaren ontstond de discussie over de mogelijkheid van uitbreiding van dit gebied richting het Bildt. Op een bepaald moment was zelfs een gebied voor ongeveer 450 hectare op het Bildt in beeld.

Het zal duidelijk zijn dat WB zich om meerdere redenen tegen dit plan heeft verzet. Belangrijkste overweging was dat kassen een geweldige impact hebben op het open agrarische landschap en het feit dat kassen gezien moeten worden als een industriële activiteit. Deze activiteit hoort thuis in de Westergozone.

WB heeft bij deze kwestie steeds een consequent geluid laten horen. CDA en VVD hebben zich altijd voorstander getoond van grootschalige kassenbouw op het Bildt. De PvdA `wisselde` zo nu en dan van standpunt.

4.3. KWALITEIT VAN DE SAMENLEVING.

4.3.1. Taal en Cultuur.

WB heeft vanaf het begin bijzondere aandacht gehad voor het `eigene van het platteland en de dorpscultuur`. Voor het Bildt geldt uiteraard de eigenheid van het eigen Bildts, waard om extra aandacht te geven. En sinds de herindeling geldt: aandacht voor het Bildts op het `oud` Bildt en voor het Fries in Minnertsgea.

Aan dit element is veel aandacht gegeven in het onderwijs onder meer door de productie van goed lesmateriaal.

4.3.2. Welzijn.

WB heeft zich steeds ingezet voor de leefbaarheid van dorpsgemeenschappen. Daarbij is het van belang dat er voorzieningen zijn die bijdragen aan de kwaliteit van de samenleving. Het gaat hierbij om een breed scala van voorzieningen die elkaar versterken en aanvullen. Het hart van deze voorzieningen wordt gevormd door het verenigingsleven, zowel op het terrein van cultuur (bibliotheek, muziek, toneel, zang, bands) als op het terrein van sport. Ook het onderwijs (peuteronderwijs en basisonderwijs) speelt hierbij een belangrijke rol.

De inbreng van WB in dit geheel is ook naar anderen toe van belang geweest.

4.3.3. Sport.

Het beleid van het Bildt heeft zich, meer dan in andere gemeenten, gekenmerkt door veel aandacht voor de dorpen. Reeds in de zeventiger jaren was er een `dorpenplan` waarbij het vooral ging om het zorgen voor draagvlak voor voorzieningen door een evenredige verdeling van woningbouw. Dit beleid is altijd sterk door WB gesteund.

Een van de resultaten is dat in alle dorpen relatief gezien goede sportvoorzieningen zijn. Uiteraard is het bestaan daarvan afhankelijk van de per dorp actieve sportverenigingen.

Voor de binnensporten beschikte het Bildt over een sporthal en een zwembad. Toen er in het begin van de negentiger jaren een plan werd gepresenteerd voor het opknappen van het zwembad en tegelijkertijd het sluiten van de buitenbaden, roerde WB zich. Samen met een bedrijf uit Zwolle werd een volwaardig alternatief gepresenteerd.

In het door WB gepresenteerde alternatief werd een wedstrijdbad gehandhaafd naast een recreatief bad. In het WB-alternatief werd het buitenbad ook gesloten.

4.3.4. Onderwijs.

Wat hiervoor over sport is geschreven, geldt in feite ook voor onderwijs. In alle dorpen staan `gezonde` scholen, met gemiddeld kwalitatief goede gebouwen. Bovendien beschikken de dorpen over peuteronderwijs.

De verantwoordelijkheid voor inhoudelijk goed onderwijs ligt grotendeels bij de scholen zelf. De gemeente heeft zich sinds de decentralisatie van de huisvesting in 1997 bovenmatig ingespannen voor kwalitatief goede onderwijsgebouwen, zowel bij het basisonderwijs als bij het voortgezet onderwijs.

4.4. ANDERE ONDERWERPEN.

4.5.1. Belastingen.

Werkgroep het Bildt is voorstander van een `progressief belastingsysteem`, ook voor de gemeente. Dit betekent dat bij gemeentelijke belastingen en heffingen rekening wordt gehouden met draagkracht: de sterkste schouders dienen de zwaarste lasten te dragen.

Bij de O(nroerende) Z(aak) B(elasting) is dat min of meer `automatisch` het geval omdat men wordt aangeslagen op basis van de WOZ-waarde van de woning.

WB vindt dat ook het rioolrecht moet voldoen aan het principe van de sterkste schouders. Dat was ook dank zij WB het geval van 1995 tot 2005. Per 2006 werd dit door CDA en VVD weer terug gedraaid en werd geen rekening meer gehouden met draagkracht bij het rioolrecht.

4.5.2. `t Bildt `t Bildt.

Als gemeentelijke, lokale partij heeft WB zich altijd gemengd in het debat over gemeentelijke herindeling. Zo waren meerdere WB-ers betrokken bij acties in 1983-84 toen ook het Bildt werd betrokken bij herindeling in Fryslân. Het comité “`t Bildt mot `t Bildt blive” roerde zich. Anno 2006-2007 is de discussie over gemeentelijke herindeling weer opgelaaid. Opnieuw blijkt dat WB niet dé oplossing ziet in een grote schaal.

Bestuurlijk Nederland `dwingt` gemeenten echter om samen bepaalde taken uit te voeren en

WB ziet dan ook niet veel nadelen in samenwerking, zeker niet als dat voor de burger een meerwaarde heeft. Het Bildt werkt dan ook samen met Menaldumadeel, Ferwerderadiel en Leeuwarderadeel in Middelseeverband.

5. DAMES EN HEREN 'VAN STAND'.

In de ruim dertig jaar van het bestaan van Werkgroep het Bildt hebben meerdere mensen hun bijdrage geleverd aan WB. Een beknopt overzicht.

LOUWINA VAN NOORD

- St.-Anne, raadslid voor WB van 2006 tot heden.

AALTSJE STAP

- St.-Jabik, beheerde vele jaren het secretariaat van WB en was jarenlang bestuurslid en lid van de steunfractie.

ATJE TADEMA

- Froubuurt, raadslid van 1982 – 1990 en van 1996 tot 2006.

BOUKJE TOL

- Minnertsgea, raadslid van 2002 tot heden. Sinds 2006 fractievoorzitter.

HENK HORNSTRA

- St.-Anne, raadslid voor WB van 1974 tot 1994, wethouder 1994 tot 2006.

SYDO DE JONG

- St.-Anne, raadslid voor WB van 2002 tot heden.

FRANS VAN DER MOSSEL

- Froubuurt, raadslid voor WB van 1998 tot heden.

DICK NAUTA

- St.-Anne, raadslid voor WB van 1990 tot 2002.

REIN POSTMA

- St.-Anne, twee jaar raadslid (1994 - 1996) en penningmeester van WB.

*** Sinds 2006 brengt WB regelmatig een 'Nijsbrief' uit in digitale vorm.

Belangstellenden ontvangen de 'Nijsbrief Werkgroep het Bildt' digitaal. De 'Nijsbrief' wordt uiteraard ook op

de WB-website geplaatst: www.werkgroephetbildt.nl

6. TOEKOMST – HAALT WB 2015?

Op dit moment, 2007, wordt er in Fryslân veel gesproken over een nieuwe herindeling. Het lijkt er op dat veel gemeenten zich reeds voorbereiden op een nieuwe schaalvergroting in Fryslân.

Verschillende kaartjes passeren de revue: van de huidige 31 gemeenten zullen er een tiental overblijven. Hoewel er nog geen enkel besluit is genomen en hoewel de bevolking over een nieuwe herindeling niet is geraadpleegd, zou voor Fryslân zomaar een beeld kunnen ontstaan van (zeer) grote plattelandsgemeenten.

Tot nu toe beperkt de voorbereiding zich in veel gevallen tot samenwerking. Dat geldt ook voor het Bildt.

In de discussie over herindeling doet zich een merkwaardig fenomeen voor. Een veel gehoord 'argument' is dat gemeenten te weinig 'bestuurskracht' hebben om hun taken goed uit te voeren. Bestuurskracht is in feite de optelsom van een goed functionerend ambtelijk apparaat en een kwalitatief goed bestuur. Het merkwaardige zit hem in het feit dat het Rijk wel taken naar gemeenten overhevelt (decentralisatie), maar daarbij niet de middelen levert. Om daarna te constateren dat er onvoldoende bestuurskracht is!

Veel Friese gemeenten roeren zich op het terrein van samenwerking als voorloper van herindeling. Ook het Bildt bevindt zich daarbij niet op een eiland. Hoe dit proces zich verder ontwikkelt is nog onzeker, maar dat in Fryslân de gemeentelijke 'kaart' er anders zal uitzien, lijkt wel zeker.

't Bildt, september 2007.